

ВПЛИВ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ФОРМУВАННЯ РЕГІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

©2026 ЛУПАК Р. Л., НАКОНЕЧНА Н. В.

УДК 332.1(477.42):004
JEL Classification: O33; R58; H70

Лупак Р. Л., Наконечна Н. В.

Вплив цифрових технологій на формування регіональної економічної політики в умовах децентралізації

У статті розглянуто ключові функції регіональної економічної політики – регуляторну, стимулюючу, перерозподільчу, координуючу, соціально-компенсаційну та контрольну. Відповідно до кожної функції визначено переваги та недоліки використання цифрових технологій при формуванні такої політики в умовах децентралізації. Акцентовано увагу на тому, як цифрові технології забезпечують автоматизацію управлінських процесів, підвищують прозорість і підзвітність рішень органів регіональної влади, сприяють оперативному реагуванню на порушення та ефективному розподілу місцевих бюджетних ресурсів. Виділено ризики та обмеження цифровізації: цифрова нерівність, високі витрати на цифрову інфраструктуру, складність інтеграції, ризики кібератак, технократизація процесів, потреба у висококваліфікованих фахівцях. Також для кожної із функцій регіональної економічної політики наведено ключові цифрові технології, їх практичне застосування, напрями впливу та конкретні очікувані результати. Зазначено важливість впровадження електронних реєстрів, електронного документообігу, цифрових платформ відкритих даних і підтримки, інвестиційних порталів, прогнозно-аналітичних систем, електронного бюджетування, аналітики великих даних, систем обміну даними, інтегрованих інформаційних ресурсів, технології електронної демократії, онлайн-сервісів, цифрових каналів зворотного зв'язку, аналітичних панелей, ПС-технологій. Зроблено висновок, що цифровізація забезпечує удосконалення регуляторних механізмів, зниження бар'єрів для бізнесу та зміцнення інституційної довіри, активізацію підприємницької діяльності та зростання інвестиційної привабливості, підвищення ефективності бюджетної політики, зменшення міжтериторіальних диспропорцій, узгодженість і комплексність управлінських дій, підвищення соціальної згуртованості та інклюзивності, зниження соціальної напруги, поліпшення моніторингу та керованості соціально-економічного розвитку регіону.

Ключові слова: регіональна економічна політика, регіональна економіка, регіон, територіальна громада, цифрові технології, цифровізація, публічне управління, децентралізація, органи місцевого самоврядування, економічний розвиток.

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2026-1-132-140>

Рис.: 2. **Бібл.:** 16.

Лупак Руслан Любомирович – доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки, Львівський торговельно-економічний університет (вул. Туган-Барановського, 10, Львів, 79005, Україна) старший науковий співробітник, відділ проблем соціально-гуманітарного розвитку регіонів, Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України (вул. Козельницька, 4, Львів, 79026, Україна)

E-mail: economist_555@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1830-1800>

Researcher ID: I-2980-2017

Scopus Author ID: 57189037710

Наконечна Наталія Володимирівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри безпеки інформаційних технологій, Національний університет «Львівська політехніка» (вул. Степана Бандери, 12, Львів, 79013, Україна)

E-mail: nakonnat@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1377-4315>

Researcher ID: <https://www.webofscience.com/wos/author/record/941920>

UDC 332.1(477.42):004
JEL Classification: O33; R58; H70

Lupak R. L., Nakonechna N. V. The Impact of Digital Technologies on the Formation of Regional Economic Policy in the Context of Decentralization

The article reviews the key functions of regional economic policy – regulatory, stimulating, redistributive, coordinating, social-compensatory, and control. For each function, the advantages and disadvantages of using digital technologies in shaping such policy under decentralization are identified. Emphasis is placed on how digital technologies facilitate the automation of management processes, enhance the transparency and accountability of decisions by regional authorities, support prompt responses to violations, and contribute to the efficient allocation of local budgetary resources. The risks and limitations of digitalization are highlighted: digital inequality, high costs of digital infrastructure, challenges in integration, cybersecurity risks, technocratization of processes, and the need for highly skilled specialists. For each of the functions of regional economic policy, key digital technologies, their practical applications, areas of impact, and specific expected results are also provided. The importance of implementing electronic registries, electronic document management, digital open data and support plat-

forms, investment portals, predictive and analytical systems, electronic budgeting, big data analytics, data exchange systems, integrated information resources, e-democracy technologies, online services, digital feedback channels, analytical dashboards, and GIS technologies is noted. It was concluded that digitalization provides the improvement of regulatory mechanisms, reduction of barriers for business and strengthening of institutional trust, activation of entrepreneurial activity and increase in investment attractiveness, enhancement of budget policy efficiency, reduction of interterritorial disparities, coherence and comprehensiveness of managerial actions, increase in social cohesion and inclusiveness, reduction of social tension, improvement of monitoring and controllability of the region's socioeconomic development.

Keywords: regional economic policy, regional economy, region, territorial community, digital technologies, digitalization, public administration, decentralization, local self-government bodies, economic development.

Fig.: 2. **Bibl.:** 16.

Lupak Ruslan L. – Doctor of Sciences (Economics), Professor, Professor of the Department of Economics, Lviv University of Trade and Economics (10 Tuhan-Baranovskoho Str., Lviv, 79005, Ukraine) Senior Research Fellow, Department of Problems of Social and Humanitarian Development of Regions, Institute of Regional Research named after M. I. Dolishnyi of the NAS of Ukraine (4 Kozelnytska Str., Lviv, 79026, Ukraine)

E-mail: economist_555@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1830-1800>

Researcher ID: I-2980-2017

Scopus Author ID: 57189037710

Nakonechna Nataliya V. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Information Technology Security, National University «Lviv Polytechnic» (12 Stepana Bandery Str., Lviv, 79013, Ukraine)

E-mail: nakonnat@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1377-4315>

Researcher ID: <https://www.webofscience.com/wos/author/record/941920>

Вступ. Регіональна економічна політика охоплює численні напрями, а їхній вибір і пріоритетність зумовлені багатьма передумовами. За різних тенденцій регіонального та загальнодержавного виміру ключовими характеристиками економічної політики прийнято розглядати ресурсне забезпечення та рівень його сформованості і ефективності. Для органів регіональної влади основним пріоритетом є нарощування власних ресурсів, що зумовлює необхідність використання новітнього інструментарію в контексті впливу глобальних тенденцій.

Як відомо, економіка багатьох регіонів України є розбалансованою та потребує масштабних трансформаційних змін і структурного реформування. За таких умов досягнення стратегічних цілей ускладнюється, відбувається повільно й розтягнуто в часі без розроблення та впровадження нових управлінських підходів.

Однією із пріоритетних тенденцій економіки України є перехід до децентралізації системи публічного управління, за якого територіальні громади не лише отримують ширші організаційні та регуляторні можливості для вирішення багатьох складних суспільних завдань, а можуть самостійно здійснювати бюджетну політику – збільшення частки коштів, що залишаються на місцях, насамперед покращує інвестиційні гарантії органів регіональної влади перед локальними підприємствами.

Натомість світовим трендом, який стрімко охоплює різні сфери економіки та суспільного життя, вважається цифровізація. Так, розроблення цифрових технологій постійно масштабується і вже не розглядається виключно як стратегічна ціль бізнесу, а перетворюється на ключовий вектор економічного зростання усю країну. У високорозвинених країнах поява нових виробничих об'єктів для цифрових розробок є постійним явищем, обсяги якого з кожною глобальною хвилею техніко-технологічних змін

невпинно збільшуються. Значною мірою економічне зростання таких країн забезпечується саме завдяки активному переходу до використання цифрових розробок, ефективність яких уже підтверджена, зокрема у вигляді економії ресурсів, підвищення прозорості, спрощення адміністрування та інших переваг.

Аналіз літературних джерел. Результати наукових досліджень доводять, що цифрові технології слід розглядати як ключову передумову успішного формування регіональної економічної політики, а особливо в умовах децентралізації. Завдяки цифровим технологіям змінюються підходи до стратегічного планування, регуляторного контролю, публічного адміністрування та управління іншими локальними процесами, що становлять основу регіональної економічної політики. Так, Н. Амеліна та ін. виділяють системний характер та необхідність цифрової трансформації при покращенні ресурсного забезпечення регіональної економіки [1]. О. Гладка наголошує, що важливість цифровізації підтверджується необхідністю підвищення ефективності публічних послуг і посилення ролі територіальних громад [2, с. 32–36]. Як відомо, цифрова трансформація публічного управління на регіональному рівні супроводжується низкою викликів, до яких Н. Єфремова, І. Іртищева та ін. відносять нерівномірність цифрового розвитку територій, недостатній рівень локальної інфраструктурної забезпеченості, недостатню цифрову ініціативність місцевого бізнесу тощо [3, с. 145–151; 4, с. 14–21].

Сформованість регіональної економічної політики значною мірою обумовлена інституційним забезпеченням цифрових змін – узгодженістю дій державних і місцевих органів влади, наявністю відповідного нормативно-правового середовища тощо. На думку В. Панасюк та Г. Монастирського, ефективність інституційних трансфор-

мацій залежить від рівня забезпеченості інтелектуально-кадровим складом, здатним реалізувати проекти цифровізації публічного управління [5, с. 205–208]. Подібні висновки зроблено С. Тульчинською та М. Дергалюк, які підкреслюють важливість адаптивних управлінських моделей та інтеграції цифрових інструментів у процеси регіонального менеджменту [6, с. 55–70].

У наукових працях [7, с. 162–168; 8, с. 37–45; 9, с. 20–29; 10; 11, с. 79–94] значна увага надається формуванню та реалізації потенціалу SMART-спеціалізації, цифрових платформ *Smart Specialisation Platform* та *ESPON*, локальних інноваційних екосистем в контексті формування якісних характеристик регіональної економічної політики й розвитку інформаційного суспільства в Україні. Безперечно, цифрові технології стали критично необхідні в сфері публічного управління, оскільки забезпечують прозорість діяльності органів влади та спрощують взаємодію державних інституцій з бізнесом і суспільством.

М. Ажажою та ін. при вивченні міжнародного досвіду цифровізації у сфері планування розвитку територіальних громад зроблено висновок про зростаюче значення цифрових сервісів, геоінформаційних систем і електронного урядування при покращенні залучення громадськості до коригування економічної політики органів місцевого самоврядування [12, с. 181–189]. На думку Є. Бірюкова, впровадження цифрових технологій дає змогу більш якісно здійснювати оптимізацію регіональної системи управління ресурсами, підвищувати ефективність використання та поетапно нарощувати їхні обсяги [13, с. 174–178]. У наукових працях [14, с. 136–142; 15, с. 201–210] акцентується, що цифрова трансформація на регіональному рівні змінює економічну поведінку місцевого бізнесу і суспільних інституцій та створює необхідні передумови для впровадження нових моделей розвитку сфери публічного управління та територіальних громад.

Однозначно, цифрові технології мають значний вплив на характер комунікацій між органами регуляторного управління, бізнесом та громадськістю. Така комунікація є особливо важливою в контексті формування відкритого локального інформаційного середовища та підвищення прозорості формування і реалізації регіональної економічної політики. Н. Губанова та ін. вважають, що цифрова комунікаційна інфраструктура є не лише технічним інструментом, а й важливим драйвером економічного розвитку регіону в довгостроковому періоді [16, с. 19–25].

Примітно, що цифрові технології стають інтегральною складовою формування регіональної економічної політики в умовах децентралізації, а ефективність їх впровадження значною мірою залежить від дотримання комплексного підходу, у якому передбачається розвиток інституційної, економіко-ресурсної, інноваційно-технологічної та інших сфер економіки регіону.

Метою статті є наукове обґрунтування впливу цифрових технологій на формування регіональної економічної політики в умовах децентралізації.

Результати. Економічний розвиток регіону оцінюється за багатьма параметрами та показниками, граничні значення яких формуються на основі вивчення процесів і явищ та впливу факторів, які визначають їхню динаміку. Так, значну роль у цьому відіграє формування економіч-

ної політики, яка базується на результатах постійних досліджень відповідно до сучасних викликів та шоків. Хоча у просторовому розміщенні регіони мають різний ресурсний потенціал, а рівень їхнього використання також відрізняється, вектори політики економічного розвитку регіонів повинні орієнтуватися на проведення реформ та трансформації із активним використанням новітніх технологій і розробок.

Глобальні виклики ініціюють проведення активних змін у регіональній економіці України, спрямованих на масштабне впровадження цифрових технологій, переваги яких очевидні та здатні суттєво посилити ресурсний потенціал. Цифровізацію потрібно розглядати як один із інструментів, здатних підвищити ефективність публічного управління та розширити можливості для забезпечення динамічного економічного зростання регіону.

Примітно, що в умовах децентралізації необхідність впровадження цифрових технологій суттєво зростає, а їхній вплив особливо значний на процеси адміністрування, оскільки саме цифрові інструменти забезпечують підвищення прозорості та оперативності управлінських рішень, швидкий обмін інформацією та покращення якості надання публічних послуг. Цифровізація адміністративних процесів створює необхідні передумови для удосконалення бюджетного планування та посилення контролю за використанням коштів територіальних громад. Переваги цифровізації постійно збільшуються, і цьому сприяють високодинамічні зміни в сферах інформатизації та технологізації. Повільне впровадження відповідних технологій сьогодні потрібно оцінювати як критичну загрозу для економічної безпеки регіонів і для подальшого недопущення та мінімізації їхнього впливу важливо, щоб однією із складових регіональної економічної політики було впровадження цифрових технологій.

На рис. 1 наведено низку ключових переваг та недоліків цифрових технологій у контексті їх використання при формуванні регіональної економічної політики. Характеристика цифрових технологій здійснена з огляду на функціональні аспекти формування регіональної політики – регуляторний, стимулюючий, перерозподільчий, координуючий, соціально-компенсаційний та контрольний.

Так, у контексті регуляторної функції використання органами регіональної влади цифрових технологій дозволяє швидше виявляти порушення та оперативно реагувати на їхнє усунення і в подальшому не допускати таких проблем. Також вдається підвищити прозорість взаємодії органів місцевого самоврядування з бізнесом та громадськістю. Попри переваги, цифрові технології створюють ризики та загрози регіональній економіці, зокрема посилюється залежність від цифрових платформ та програмного забезпечення, можливі кібератаки та збої у роботі органів місцевого самоврядування.

В умовах децентралізації цифрові технології відіграють ключову роль у прискоренні процесу ухвалення рішень та забезпечують більш ефективний розподіл ресурсів за пріоритетними напрямками економічного розвитку територіальної громади. Цифрові технології дозволяють аналізувати великі масиви даних, прогнозувати результати стимулюючих заходів, оцінювати їхній вплив на соціально-економічне зростання регіону.

<i>Переваги</i> цифрових технологій	ФУНКЦІЇ регіональної економічної політики	<i>Недоліки</i> цифрових технологій
↑ швидке виявлення порушень та оперативне реагування на зміни економічної ситуації в регіоні; ↑ підвищення прозорості взаємодії органів місцевого самоврядування з бізнесом та громадськістю	Регуляторна	↓ залежність від цифрових платформ та програмного забезпечення; ↓ ризик кібератак та збоїв у роботі органів місцевого самоврядування
↑ швидке ухвалення рішень та розподіл ресурсів за пріоритетними напрямками економічного розвитку територіальної громади; ↑ можливість моделювання ефекту стимулюючих заходів для покращення темпів розвитку регіональної економіки	Стимулююча	↓ нерівномірний доступ до цифрових сервісів між територіальними громадами; ↓ високі витрати на створення та підтримку регіональної цифрової інфраструктури
↑ ефективне планування та контроль за використанням коштів місцевих бюджетів; ↑ прозорість та підзвітність фінансових потоків на регіональному рівні	Перерозподільча	↓ складність інтеграції різнорідних інформаційних систем в роботу органів місцевого самоврядування; ↓ потреба у висококваліфікованих фахівцях для управління соціально-економічними даними
↑ забезпечення міжвідомчої та міжрегіональної взаємодії через єдині цифрові платформи; ↑ сприяння комплексному вирішенню регіональних соціально-економічних проблем	Координуюча	↓ несумісність або фрагментація програмних рішень органами місцевого самоврядування; ↓ необхідність постійного оновлення та підтримки цифрових платформ
↑ активне залучення територіальних громад до обговорення та прийняття рішень через електронні консультації і сервіси; ↑ розвиток електронної демократії та відкритого урядування в регіоні	Соціально-компенсаційна	↓ обмежена участь окремих груп місцевого населення через цифрову нерівність; ↓ ризик маніпуляцій або дезінформації територіальної громади; ↓ потреба у навчанні місцевого населення для ефективного користування цифровими сервісами
↑ відстеження виконання регіональних програм та політики в режимі реального часу; ↑ швидке виявлення соціально-економічних проблем та коригування заходів	Контрольна	↓ надмірна технократизація процесів та зниження ролі людського фактора; ↓ ризик залежності від автоматизованих рішень без додаткового контролю

Рис. 1. Переваги та недоліки використання цифрових технологій у контексті формування регіональної економічної політик в умовах децентралізації: функціональний підхід

Джерело: сформовано авторами

Крім того, цифрові сервіси сприяють спрощенню доступу місцевих підприємців і громадян до регіональних програм підтримки, грантів та інших стимулів і, таким чином, підвищують прозорість і підзвітність розподілу бюджетних ресурсів. Втім ефективність цифрових технологій обмежується нерівномірним доступом до цифрових платформ між різними регіонами та високими витратами на створення і підтримку локальної цифрової інфраструктури.

Примітно, що завдяки цифровим технологіям в умовах децентралізації підвищується ефективність планування та контролю за використанням коштів місцевих бюджетів, забезпечуються прозорість фінансових потоків в регіоні, оперативно вдається коригувати розподіл бюджетних

ресурсів тощо. Отже, важливість використання цифрових технологій у контексті перерозподільчої функції регіональної економічної політики є високою, що підтверджується, зокрема, підвищенням автоматизації облікових процесів та можливістю якісного відстеження виконання регіональних програм і проектів у реальному часі. Попри це існує ризик технологічної залежності органів влади від постачальників програмного забезпечення та потреба в регулярному оновленні цифрових платформ. Також ефективність використання цифрових технологій може зменшуватися через складність інтеграції різнорідних інформаційних систем, необхідність забезпечення їх сумісності та безпеки.

Відомо, що цифрові платформи відіграють ключову

роль у забезпеченні міжвідомчої та міжрегіональної взаємодії, ефективному обміну інформацією, координації дій органів місцевого самоврядування, бізнесу та громадських організацій. Відповідно завдяки цифровим технологіям органами регіональної влади успішно виконується координаційна функція і підтвердженням цього є здатність ними комплексно вирішувати соціально-економічні проблеми, оптимізувати планування бюджетних ресурсів та підвищувати швидкість і якість ухвалення управлінських рішень.

Попри значні переваги в межах координаційної функції регіональної економічної політики, є також очевидні недоліки, що проявляються у фрагментації програмних рішень та в необхідності постійного технічного оновлення, забезпечення сумісності систем і підтримки безпеки інформації. Також для органів регіональної влади виникає потреба у висококваліфікованих фахівцях для адміністрування цифрових платформ та програмному аналізу зібраних даних.

У контексті соціально-компенсаційної функції регіональної економічної політики цифрові технології значно підвищують залученість громадян у процес прийняття рішень через електронні консультації, онлайн-опитування та інші інтерактивні сервіси. Все це сприяє розвитку електронної демократії, забезпечує прозорість взаємодії місцевих органів влади з населенням та підвищує рівень довіри до їхніх рішень. Важливість цифрових сервісів значно посилюється в умовах необхідності налагодження оперативного реагування органів місцевого самоврядування на соціальні запити, виявлення потреб вразливих груп населення та оцінювання ефективності соціальних програм. Попри це, в регіонах із недостатньою сформованістю цифрової інфраструктури і надалі можуть залишатися невикористаними завдання стосовно того, що частина населення зазнає цифрової нерівності, існує ризик маніпуляцій і дезінформації, зростає потреба у постійній інформатизації суспільства.

Щодо використання регіональними органами влади цифрових технологій при здійсненні контролю та моніторингу, потрібно зазначити такі їхні переваги – відстеження виконання регіональних програм і проєктів у режимі реального часу, забезпечення аналітики соціально-економічних процесів, швидке виявлення проблемних зон тощо. Однозначно, що в умовах децентралізації завдяки цьому вдається підвищити прозорість та підзвітність органів місцевого самоврядування, достовірно прогнозувати ефективність регіональних бізнес-ініціатив, оптимізувати розподіл бюджетних ресурсів регіону. Як відомо, надмірна технократизація процесів може зменшувати роль людського фактора, створювати залежність від автоматизованих систем та підвищувати ризики, пов'язані з помилками алгоритмів або недостатнім контролем за їхньою роботою. Також органам регіональної влади потрібно врахувати, що для ефективного використання цифрових платформ необхідно регулярно оновлювати та інтегрувати інформаційно-комунікаційні системи відповідно до змін законодавства, національного і глобального економічного середовища.

Потрібно відмітити численну кількість цифрових технологій, що набули поширеної практики у високорозвинутих країнах, регіональна економіка яких активно розвивається значним чином завдяки активному впровадженню

інноваційно-технологічних розробок. Йдеться про такі з них, що мають пріоритетне значення в кожній із функцій регіональної економічної політики – електронні реєстри, електронний документообіг, платформи відкритих даних (регуляторна функція), цифрові платформи підтримки, інвестиційні портали, прогнозно-аналітичні системи (стимулююча функція), електронне бюджетування, фінансові інформаційні системи, аналітика великих даних (перерозподільча функція), міжвідомчі цифрові платформи, системи обміну даними, інтегровані інформаційні ресурси (координуюча функція), технологія електронної демократії, онлайн-сервіси соціальної підтримки, цифрові канали зворотного зв'язку (соціально-компенсаційна функція), системи моніторингу, аналітичні панелі, ІС-технології (контрольна функція).

На рис. 2 узагальнено роль цифрових технологій у реалізації функцій регіональної економічної політики, що включає перелік та об'єкти впливу цифрових технологій і відповідні очікувані результати. Так, вплив цифрових технологій характерний для різних напрямів регіональної економічної політики, а також потрібно очікувати й на його посилення з огляду на інтенсивність модернізації та осучаснення світового господарства.

Примітно, що електронні реєстри, системи електронного документообігу та платформи відкритих даних створюють умови для системного та прозорого формування регіональної економічної політики. Завдяки таким цифровим технологіям забезпечується автоматизація регуляторних процедур, підвищується прозорість та підзвітність управлінських рішень, швидке виявлення недоліків у виконанні нормативних актів і своєчасне вжиття коригувальних заходів.

У результаті впровадження окремих цифрових технологій при формуванні регіональної економічної політики відбувається покращення регуляторного середовища, скорочення адміністративних бар'єрів для суб'єктів господарювання та громадян, зростання довіри до органів регіональної влади, зростання можливостей для аналізу великих масивів даних.

Формування регіональної економічної політики за допомогою цифрових платформ підтримки малого і середнього підприємництва, інвестиційних порталів та прогнозно-аналітичних систем дозволяє забезпечити швидке та обґрунтоване ухвалення управлінських рішень, точне цільове спрямування ресурсів на пріоритетні напрями розвитку територій. В умовах децентралізації використання цифрових інструментів дає змогу моделювати наслідки стимулюючих заходів, оцінювати їх ефективність і своєчасно коригувати політику відповідно до соціально-економічних потреб регіону. В результаті цифровізація активізує підприємницьку діяльність, залучає нові інвестиції, прискорює соціально-економічний розвиток регіону та підвищує його конкурентоспроможність у національному та регіональному масштабі.

У контексті перерозподільчої функції використання систем електронного бюджетування, фінансових інформаційних систем та аналітики великих даних дозволяє забезпечити ефективне та прозоре планування бюджетних ресурсів на рівні регіону. Такі технології підвищують контроль за фінансовими потоками, сприяють своєчасному

РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА			
Функції	цифрові технології		Очікувані результати
	перелік	напрями / об'єкти впливу	
Регуляторна	<ul style="list-style-type: none"> державні та муніципальні електронні реєстри; системи електронного документообігу органів місцевого самоврядування; портали відкритих даних та регуляторних актів 	<ul style="list-style-type: none"> автоматизація регуляторних процедур; прозорість та підзвітність органів влади; реагування на порушення 	<ul style="list-style-type: none"> удосконалення регуляторних механізмів регіонального розвитку; зниження регуляторних бар'єрів для суб'єктів господарювання; підвищення інституційної довіри в регіоні
Стимулююча	<ul style="list-style-type: none"> цифрові платформи підтримки МСП та стартапів; регіональні інвестиційні портали і маркетплейси бізнес-проектів; системи економічного прогнозування та сценарного моделювання 	<ul style="list-style-type: none"> прискорення ухвалення рішень; цільовий розподіл ресурсів; оцінювання ефективності стимулюючих заходів 	<ul style="list-style-type: none"> активізація підприємницької діяльності в регіоні; зростання інвестиційної привабливості територій; покращення темпів економічного розвитку регіону
Перерозподільча	<ul style="list-style-type: none"> системи електронного бюджетування та казначейського обліку; фінансово-управлінські інформаційно-аналітичні системи; інструментарій Big Data-аналізу 	<ul style="list-style-type: none"> планування та контроль бюджетних ресурсів; прозорість фінансових потоків; коригування витрат 	<ul style="list-style-type: none"> підвищення ефективності регіональної бюджетної політики; зменшення міжтериторіальних диспропорцій розвитку; зміцнення фінансової стійкості регіону
Координуюча	<ul style="list-style-type: none"> міжвідомчі цифрові платформи; системи обміну та інтеграції даних між органами влади; інформаційно-аналітичні портали 	<ul style="list-style-type: none"> узгодження управлінських дій; міжрегіональна взаємодія; комплексність розвитку 	<ul style="list-style-type: none"> узгодженість інструментів регіональної економічної політики; зміцнення інституційної спроможності регіонального управління
Соціально-компенсаційна	<ul style="list-style-type: none"> платформи електронної демократії (е-консультації, е-петиції); цифрові сервіси соціальної підтримки; онлайн-канали зворотного зв'язку з громадою 	<ul style="list-style-type: none"> залученість громадян до прийняття рішень; адресність соціальної підтримки; доступність соціальних послуг 	<ul style="list-style-type: none"> зниження соціальної напруги в регіоні; підвищення інклюзивності регіонального розвитку; зміцнення соціальної згуртованості територіальної громади
Контрольна	<ul style="list-style-type: none"> системи моніторингу соціально-економічних показників; аналітичні панелі управління (dashboards); геоінформаційні системи 	<ul style="list-style-type: none"> відстеження виконання регіональних програм у реальному часі; аналіз соціально-економічних показників регіону; коригування регіональної політики 	<ul style="list-style-type: none"> підвищення результативності регіональної економічної політики; посилення керованості соціально-економічного розвитку регіону

Рис. 2. Функціональні напрями та результати регіональної економічної політики під впливом цифрових технологій в умовах децентралізації

Джерело: сформовано авторами

виявленню недоліків у використанні коштів і дозволяють оперативню коригувати видатки відповідно до економічних умов та пріоритетів розвитку.

Потрібно виділити, що цифрові інструменти забезпечують аналітичну підтримку прийняття рішень і це дозволяє оцінювати ефективність фінансових програм та вплив перерозподільчих заходів на розвиток територій. Завдяки цифровим аналітичним базам органи регіональної влади отримують усю необхідну інформацію для якісного проектування та здійснення важливих структурних реформ. Також в результаті інтеграції таких технологій підвищується бюджетна ефективність, зменшуються територіальні диспропорції розвитку, зміцнюється фінансова стабільність регіону та підвищується здатність органів влади до стратегічного управління соціально-економічними процесами.

В умовах децентралізації пріоритетне значення мають цифрові платформи міжвідомчої взаємодії, системи обміну даними та інтегровані інформаційні ресурси, оскільки забезпечують узгодження управлінських дій між органами влади, бізнесом та громадськістю, сприяють розвитку міжрегіональної взаємодії та комплексного підходу до вирішення соціально-економічних проблем територій. Примітно, що використання таких цифрових інструментів дозволяє мінімізувати дублювання функцій, скоротити адміністративні витрати та забезпечити узгодженість стратегічних та оперативних рішень на регіональному рівні.

Також інтегровані інформаційні ресурси підтримують достовірність проведення оцінювання ефективності регіональних програм, що підвищує якість управління та сприяє більш ефективній реалізації стратегій розвитку територій. Використання таких ресурсів дозволяє органам місцевого самоврядування отримувати актуальні та точні дані про стан економічних, соціальних та інших процесів на території, відстежувати динаміку ключових показників та своєчасно їх коригувати.

Зазначимо, що в результаті цифровізації координаційні заходи органів регіональної влади здатні суттєво підвищити ефективність публічного управління, зміцнити інституційну спроможність територій, забезпечити оперативне реагування на соціально-економічні виклики та сприяти їхньому динамічному розвитку. Важливо, що такі технології дозволяють інтегрувати інформаційні потоки між різними рівнями управління і, таким чином, оптимізувати процеси планування та моніторингу регіональної економіки.

Як відомо, цифрові технології дають змогу точніше адресувати соціальні програми, контролювати їх ефективність та забезпечувати доступність соціальних послуг для різних груп населення, зокрема малозабезпечені та вразливі верстви. Йдеться про використання платформ електронної демократії, онлайн-сервісів соціальної підтримки та цифрових каналів зворотного зв'язку. Потрібно наголосити, що такий цифровий інструментарій дозволяє значно підвищити залученість громадян до процесів ухвалення рішень, сприяє формуванню прозорого та відкритого врядування та забезпечує можливість своєчасного реагування на соціальні потреби територіальних громад.

Досвід багатьох високорозвинених країн підтверджує, що цифрові інструменти сприяють зниженню соціальної напруги, підвищенню інклюзивності розвитку та зміцненню соціальної згуртованості територіальної громади. Так, платформи зворотного зв'язку мають критичне значення для органів регіональної влади в контексті накопичення аналітичних даних про потреби населення, оскільки завдяки цьому можливо підвищити точність і результативність соціальної політики, зміцнити довіру громадян до місцевого самоврядування та забезпечити гармонійний розвиток територіальних громад.

В умовах децентралізації формування регіональної економічної політики за допомогою систем моніторингу показників, аналітичних панелей та ГІС-технологій дає змогу здійснювати постійне відстеження реалізації стратегічних програм, оцінювати їх ефективність та своєчасно виявляти проблемні зони. Завдяки численним перевагам цифрові інструменти забезпечують поглиблений аналіз ключових соціально-економічних показників, що дає змогу прогнозувати наслідки управлінських рішень та коригувати економічну політику відповідно до динаміки розвитку регіону. Все це підвищує результативність реалізації регіональної політики, забезпечує оперативне реагування на економічні, соціальні та інфраструктурні виклики, зміцнює керованість розвитку економіки територій.

Потрібно зазначити, що інтеграція ГІС-технологій і аналітичних панелей має вагомe значення при вирішенні завдань підвищення прозорості процесів публічного управління, точності розподілу бюджетних ресурсів та зміцнення інституційної спроможності органів регіональної влади. Важливо, що використання таких цифрових інструментів дозволяє здійснювати візуалізацію та просторовий аналіз даних, відстежувати ефективність реалізації регіональних програм у реальному часі, оперативню ідентифікувати проблемні зони та ухвалювати об'єктивні рішення.

Висновок. Формування регіональної економічної політики тісно пов'язане із процесами цифровізації та технологізації, завдяки яким вдається якісно організувати усі підготовчі процеси, оптимізувати реалізацію стратегічних заходів, забезпечити ефективний моніторинг і оцінювання отриманих результатів. Цифрові технології мають як переваги, так і недоліки, що по-різному проявляються в контексті функцій регіональної економічної політики – регуляторної, стимулюючої, перерозподільчої, координуючої, соціально-компенсаційної та контрольної. Якщо в контексті переваг йдеться про забезпечення оперативного реагування на соціально-економічні зміни, моделювання стимулюючих заходів, міжвідомчу взаємодію, активне залучення громад до публічного управління розвитком територій тощо.

Натомість недоліки цифрових технологій містять залежність від платформ і програмного забезпечення, ризики кібератак, нерівномірний доступ до сервісів, високі витрати на підтримку інфраструктури тощо. Такий контекст визначає функціональні напрями та результати регіональної економічної політики під впливом цифрових технологій в умовах децентралізації.

Подальші дослідження можуть бути спрямовані на оцінювання ефективності використання цифрових техно-

логій у регіональному вимірі, вивчення їхнього впливу на інформатизацію територіальних громад і підвищення прозорості локального публічного управління.

ЛІТЕРАТУРА

1. Амеліна Н. К., Комчатних О. В., Левіщенко О. С., Редько Н. О., Жижоміа М. К. Цифрова трансформація регіональної економіки: теоретико-методологічні засади, потенціал і стратегічні вектори розвитку. *Здобутки економіки: перспективи та інновації*. 2025. № 20.

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.16743081>

2. Гладка О. Ю. Цифрова економіка та її вплив на розвиток регіонів в умовах децентралізації. *Економіка та держава*. 2021. № 8. С. 32–36. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecde_2021_8_7

3. Єфремова Н. О., Марченко М. В., Ломовських Л. О. Роль і значення форсайту в стратегічному управлінні регіональним розвитком в епоху глобалізації та цифрової трансформації економіки. *Галицький економічний вісник*. 2023. Том 82. № 3. С. 145–151.

DOI: https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2023.03.145

4. Іртіщева І. О., Сенкевич О. Ф. Цифрова трансформація регіонів України: об'єктивна необхідність, принципи цифрового розвитку та особливості регулювання. *Регіональна економіка*. 2020. № 1. С. 14–21. URL: <http://jnas.nbuv.gov.ua/article/UJRN-0001173245>

5. Панасюк В., Монастирський Г. Цифровізація економічних процесів як чинник розвитку регіонального бізнесу. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2025. Том 10. № 2. С. 205–208.

DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2025-2-40>

6. Тульчинська С. О., Дергалюк М. О. Розвиток регіональних економічних систем в умовах цифровізації : монографія. КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «7БЦ», 2025. 134 с.

7. Васильців Т. Г., Лупак Р. Л., Рудковський О. В. Роль сектору інформаційно-комунікаційних технологій у формуванні та реалізації потенціалу SMART-спеціалізації на регіональному рівні. *Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво*. 2019. № 5 (110). С. 162–168.

8. Маматова Т, Чикаренко І, Бородин Є. Цифрові платформи Smart Specialisation Platform та Espon: структура та можливість для регіонів і громад ЄС. *Аспекти публічного управління*. 2022. Т. 10. № 6. С. 37–45.

9. Сорока М. А. Смарт-спеціалізація у стратегічному плануванні на регіональному та місцевому рівнях: витоки підходу та перспективи для України. *Аспекти публічного управління*. 2019. Т. 7. № 8. С. 20–29.

DOI: [10.15421/151938](https://doi.org/10.15421/151938)

10. Кудин С., Федик М. Державна політика у сфері смарт-спеціалізації регіонів. *Економіка та суспільство*. 2022. № 41. URL: <https://surl.li/cyanzj>

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-41-16>

11. Лупак Р. Напрями реалізації потенціалу сектора інформаційно-комунікаційних технологій у контексті забезпечення якісних характеристик функціонування внутрішнього ринку та розвитку інформаційного суспільства в Україні. *Галицький економічний вісник*. 2019. Т. 60. № 5. С. 79–94.

DOI: https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu

12. Ажажа М., Воронкова В., Бойко М., Коротких М. Планування діяльності територіальної громади в умовах цифровізації: міжнародний досвід. *Humanities Studies: Collection of Scientific Papers*. 2023. Вип. 17 (94). С. 181–189.

DOI: <https://doi.org/10.32782/hst-2023-17-94-19>

13. Бірюков Є. І. Вплив фіскальних мотивацій і стимулів на саморозвиток територій в умовах цифровізації. *Інвестиції: практика та досвід*. 2025. № 16. С. 174–178.

DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2025.16.174>

14. Лупак Р. Л. Розвиток підприємництва в умовах імпортонасичення внутрішнього ринку України. *Підприємництво і торгівля*. 2018. Вип. 22. С. 136–142. URL: <https://journals-lute.lviv.ua/index.php/pidpr-torgi/article/view/95>

15. Тульчинський Р. В., Тульчинська С. О., Стасюк О. В. Сучасні тенденції регіонального менеджменту сільського розвитку в умовах цифрової трансформації. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2025. № 1(41). С. 201–210.

DOI: [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2025-1\(41\)-201-210](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2025-1(41)-201-210)

16. Губанова Н. Н., Климова С. О., Яцина В. В. Сучасні регіональні студії та суспільні комунікації: макроекономічний аспект. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2025. № 89. С. 19–25. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/4414323b-7fbb-4a69-b0e5-049f1401b921/content>

REFERENCES

Amelina N. K., Komchatnykh O. V., Levishchenko O. S., Redko N. O. & Zhyzhoma M. K. (2025). Tsyfrova transformatsiia rehionalnoi ekonomiky: teoretyko-metodolohichni zasady, potentsial i stratehichni vektory rozvytku [Digital transformation of the regional economy: theoretical and methodological foundations, potential and strategic vectors of development]. *Zdobutky ekonomiky: perspektvy ta innovatsii*. <https://doi.org/10.5281/zenodo.16743081>

Azhazha M., Voronkova V., Boiko M. & Korotkykh M. (2023). Planuvannia diialnosti terytorialnoi hromady v umovakh tsyfrovizatsii: mizhnarodnyi dosvid [Planning the activities of the territorial community in the conditions of digitalization: international experience]. *Humanities Studies: Collection of Scientific Papers*, 17 (94), 181–189. <https://doi.org/10.32782/hst-2023-17-94-19>

Biriukov Ye. I. (2025). Vplyv fiskalnykh motyvatsii i stymuliv na samorozvytok terytorii v umovakh tsyfrovizatsii [The impact of fiscal motivations and incentives on the self-development of territories in the conditions of digitalization]. *Investytsii: praktyka ta dosvid*, 16, 174–178. <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2025.16.174>

Hladka O. Yu. (2021). Tsyfrova ekonomika ta yii vplyv na rozvytok rehioniv v umovakh detsentralizatsii [Digital economy and its impact on regional development in the context of decentralization]. *Ekonomika ta derzhava*, 8, 32–36. http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecde_2021_8_7

Hubanova N. N., Klymova S. O. & Yatsyna V. V. (2025). Sushasni rehionalni studii ta suspilni komunikatsii: makroekonomichnyi aspekt [Modern regional studies and social communications: macroeconomic aspect]. *Visnyk ekonomiky transportu i promyslovosti*, 89, 19–25. <https://repository.kpi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/4414323b-7fbb-4a69-b0e5-049f1401b921/content>

Irtysheva I. O., Sienkevych O. F. (2020). Tsyfrova transformatsiia rehioniv Ukrainy: obiektyvna neobkhidnist, pryntsyipy tsyfrovoho rozvytku ta osoblyvosti rehuliuвання [Digital transformation of Ukrainian regions: objective necessity, principles of digital development and features of regulation]. *Rehionalna ekonomika*, 1, 14–21. <http://jnas.nbuv.gov.ua/article/UJRN-0001173245>

Kudyn S. & Fedyk M. (2022). Derzhavna polityka u sferi smart-spetsializatsii rehioniv [State policy in the field of smart-specialization of regions]. *Ekonomika ta suspilstvo*. <https://surl.li/cyanzj>

Lupak R. (2019). Napriamy realizatsii potentsialu sektora informatsiino-komunikatsiinykh tekhnolohii u konteksti zabezpechennia yakisnykh kharakterystyk funktsionuvannia vnutrishnoho rynku ta rozvytku informatsiinoho suspilstva v Ukraini [Directions for realizing the potential of the information and communication technologies sector in the context of ensuring qualitative characteristics of the functioning of the domestic market and the development of the information society in Ukraine]. *Halytskyi ekonomichnyi visnyk*, 5(60), 79–94. https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu

Lupak R. L. (2018). Rozvytok pidpriemnytstva v umovakh importonasychnennia vnutrishnoho rynku Ukrainy [Entrepreneurship development in the conditions of import saturation of the internal market of Ukraine]. *Pidpriemnytstvo i torhivlia*, 22, 136–142. <https://journals-lute.lviv.ua/index.php/pidpr-torgi/article/view/95>

Mamatova T, Chykarenko I. & Borodyn Ye. (2022). Tsyfrovii platformy Smart Specialisation Platform ta Espon: struktura ta mozhlyvosti dlia rehioniv i hromad YeS [Digital platforms Smart Specialisation Platform and Espon: structure and opportunities for EU regions and communities]. *Aspekty publichnoho upravlinnia*, 6(10), 37–45.

Panasiuk V., Monastyrskiy H. (2025). Tsyfrovizatsiia ekonomichnykh protsesiv yak chynnyk rozvytku rehionalnoho biznesu [Digitalization of economic processes as a factor in the development of regional business]. *Ukrainskyi zhurnal prykladnoi ekonomiky ta tekhniky*, 10(2), 205–208. <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2025-2-40>

Soroka M. A. (2019). Smart-spetsializatsiia u stratehichnomu planuvanni na rehionalnomu ta mistsevomu rivniakh: vytoky pidkhodu ta perspektyvy dlia Ukrainy [Smart-specialization in strategic planning at regional and local levels: origins of the approach and prospects for Ukraine]. *Aspekty publichnoho upravlinnia*, 8(7), 20–29. <https://doi.org/10.15421/151938>

Tulchynska S. O. & Derhaliuk M. O. (2025). *Rozvytok rehionalnykh ekonomichnykh system v umovakh tsyfrovizatsii: monohrafiia* [Development of regional economic systems in the conditions of digitalization: monograph]. KPI im. Ihoria Sikorskoho. Kyiv: KPI im. Ihoria Sikorskoho; Vyd-vo «7BTs».

Tulchynskiy R. V., Tulchynska S. O. & Stasiuk O. V. (2025). Sучасні тенденції регіонального менеджменту сільськогосподарського розвитку в умовах цифрової трансформації [Modern trends of regional management of rural development in the conditions of digital transformation]. *Problemy i perspektyvy ekonomiky ta upravlinnia*, 1(41), 201–210. [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2025-1\(41\)-201-210](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2025-1(41)-201-210)

Vasylytsiv T. H., Lupak R. L. & Rudkovskiy O. V. (2019). Rol sektoru informatsiino-komunikatsiinykh tekhnolohii u formuvanni ta realizatsii potentsialu SMART-spetsializatsii na rehionalnomu rivni [The role of the information and communication technologies sector in the formation and realization of the potential of SMART-specialization at the regional level]. *Derzhava ta rehiony. Seriya: Ekonomika ta pidpriemnytstvo*, 5 (110), 162–168.

Yefremova N. O., Marchenko M. V., Lomovskykh L. O. (2023). *Rol i znachennia forsaitu v stratehichnomu upravlinni rehionalnym rozvytkom v epokhu hlobalizatsii ta tsyfrovii transformatsii ekonomiky* [The role and significance of foresight in strategic management of regional development in the era of globalization and digital transformation of the economy]. *Halytskyi ekonomichnyi visnyk*, 82(3), 145–151. https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2023.03.145

Стаття надійшла до редакції 05.02.2026 р.

Статтю прийнято до публікації 23.02.2026 р.

Оприлюднено 23.04.2026 р.